

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації

Затверджено
на засіданні кафедри зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 15 від 25.06.2024 р.)

Завідувач кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор М. Г. ЖИТАРЮК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ»,
що викладається в межах ОПП «Міжнародна журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – **журналістика**

Львів – 2024

Назва курсу	«Основи міжнародної журналістики»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Житарюк Мар'ян Георгійович, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	maryan.zhytaryuk@lnu.edu.ua , http://journ.lnu.edu.ua/employee/zhytaryuk-m-h ; https://orcid.org/0000-0002-5690-5701 , Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 304
Консультації з курсу відбуваються	Консультації щовівторка, з 13.00 до 15.00 на кафедрі (к. 304), у робочий час у Клас-рум: https://classroom.google.com/c/NjgzMzY0NzE2Njgz?cjc=lyvx65g
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/sylabus-zhytaryuk-Основи-міжнародної-журналістики
Інформація про курс	Дисципліна «Основи міжнародної журналістики» є нормативною навчальною дисципліною в циклі професійної та практичної підготовки зі спеціальності 061 – журналістика для освітньої програми «Міжнародна журналістика», яка викладається у 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс «Основи міжнародної журналістики» знайомить здобувачів з історичними концепціями свободи слова і сучасними теоріями масової інформації (авторитарна, лібертарійська, тоталітарна системи журналістики, журналістика соціальної відповідальності); сучасними теоріями масової інформації; видами міжнародної журналістики і каналами комунікацій; системами журналістики у світі; теоретичними і методологічними засадами підготовки журналістських матеріалів; сучасними методами журналістики; жанри і форми журналістики; проблематикою світових ЗМІ і готує студентів до поглибленого вивчення цих детермінант на ОП «Міжнародна журналістика» упродовж першого і наступних семи семестрів. Передбачено аналіз функціонування сучасних медійних систем, домінування сучасних теорій масової інформації, видів міжнародної журналістики і каналів комунікацій, сучасних світових систем журналістики, конкретних журналістських матеріалів на основі осмислення теоретичних і методологічних засад, огляд сучасних методів закордонної журналістики, характеристику жанрів і форм систем журналістики, визначення проблематики світових ЗМІ в контексті геополітичних стратегій і національних інтересів.
Мета та цілі курсу	Мета курсу – сприяти універсальній підготовці фахівців в сучасних умовах інформаційного прискорення, геополітичних та геостратегічних викликів, з урахуванням національних і глобальних викликів системи ЗМК, з метою інтегрування у світовий інформаційний простір. Цілі курсу: дати студентам базові теоретичні знання й практичні навички про основи міжнародної журналістики (види, типологія, жанрологія, проблематика, інші особливості) як творчого фаху для продуктивної реалізації в подальшій практичній роботі.
Література для вивчення дисципліни	Базова: 1. Siebert, Fred S., Peterson, Theodore, Schramm, Wilbur (1984). <i>Four Theories of the Press: The Authoritarian, Libertarian, Social Responsibility, and Soviet Communist Concepts of What the Press Should Be and Do</i> . Published by: University of Illinois Press . 168 p. https://doi.org/10.5406/j.ctv1nhr0v , https://www.jstor.org/stable/10.5406/j.ctv1nhr0v 2. Гриценко, О., Кривошея, Г., Шкляр, В. (2000), <i>Основи теорії журналістської діяльності</i> , Київ, 204 с.

3. Житарюк, М. Г. (2024). *Зарубіжні теорії і моделі масової інформації. Тези лекцій та методичний комплекс: електронний навчальний посібник*, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2024, 177 с. <https://mgzhyt-tmmi.blogspot.com/2024/05/2024.html>
4. Здоровега, В. Й. (2004). *Теорія і методика журналістської творчості: підручник, 2-е вид., перероб. і допов.*, ПАІС, Львів, 268 с.
5. Кость, С. А. (2022). *Вступ до журналістики: навч. посіб.*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 2022, 512 с.
6. Шкляр, В. І. (1999). *Теорія і методика журналістської творчості: Конспект лекцій*, Київ, 44 с.
7. Фіхтеліус, Ерік (2006). *Новини. Складне мистецтво роботи з інформацією*. З особистого архіву автора, пер. зі швед. Вікторії Менжун (2008), адапт. та пер. укр. Мар'яна Житарюка (2024).

Допоміжна:

1. Goban-Klas, T. (1999). *Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu*, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa-Krakow, 336 s., <https://www.scribd.com/document/558131389/Goban-Klas-T-Media-i-Komunikowanie-Masowe-Teorie-i-Analzy-Prasy-Radia-Telewizji-i-I>; <https://docer.pl/doc/vcsven>
2. Platt, Washington (1957). *Strategic Intelligence Production*, eBook, Basic Principles, F.A. Praeger, New York: Frederic, 302 p. Electronic reproduction, [Place of publication not identified], HathiTrust Digital Library, 2010, <https://search.worldcat.org/title/577082885>
3. Житарюк, М. Г. (2008). *Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство: монографія*. Простір-М, Львів, 416 с. https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/monograf_a5_cd.pdf
4. Житарюк, М. Г. (2018). *Теорії та моделі масової інформації (Масова комунікація): навч.-метод. посібник*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 244 с. <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/S-959-LNU-Zhytariuk-BLOK.pdf>
5. *Журналістика: словник-довідник* (2013), авт.-уклад. І. Л. Михайлин, Академвидав, серія "Nota bene", Київ, 320 с.
6. Лось, Й. Д. (2008). *Публіцистика й тенденції розвитку світу: посібник*, ПАІС, Львів, 376 с.
7. Мак-Квейл, Д. (2010). *Теорія масової комунікації*, Літопис, Львів, 537 с.
8. Мелешенко, О. К., Чічановський, А. А., Шкляр, В. І. (2007). *Інформація, інформаційний. Словник термінів і понять для журналістів і політологів*, Грамота, Київ, 72 с.
9. Михайлин, І. Л. (2011). *Основи журналістики: підручник, 5-те вид., перероб. та допов.*, Центр учб. літ., Київ, 494 с.
10. Потятиник, Б. В., Лозинський, М. В. (1997). *Патогенний текст: монографія*, Місіонер, Львів, 1996, 296 с.
11. Соціологія масової комунікації: тези лекцій і навчально-методичний комплекс. Електронний навчально-методичний посібник. Укладач: проф. Мар'ян Житарюк. Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, 2024. 116 с. <https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/Sotsioloziia-zhurn-lektsii-uklav-Zhytariuk.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Вісник Львівського університету. Серія журналістика: <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism>
2. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка: <http://www.journalib.univ.kiev.ua/>
3. Львівська ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F/>;
4. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка <https://www.lnulibrary.lviv.ua/katalog/>;
5. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського: www.nbu.gov.ua/
6. Національна парламентська бібліотека: <http://www.nplu.kiev.ua/>
7. Українська бібліотека: <http://www.lib.org.ua/>

	8. Цифрова безпека журналістів та інших працівників медіа. Відеокурс. https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DSJ101+2022_T1/about
Тривалість та обсяг курсу	Загальний обсяг 90 год. З них: 32 год. аудиторних, 16 год. лекційних занять, 16 год. практичні, 58 год. самостійна робота.
Очікувані результати навчання	Студенти повинні набути певних компетентностей і програмних результатів навчання. Інтегральна компетентність Випускники ОП “Міжнародна журналістика” здатні розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі міжнародної журналістики і міжнародної діяльності, застосовуючи сучасні медійні підходи, принципи, кодекси і законодавчі норми. Загальні компетентності: ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. Спеціальні (фахові) компетентності): СК 02. Здатність формувати інформаційний контент. СК 08. Здатність орієнтуватись в інформаційних потоках і джерелах нових медій, а також формувати інформаційні бази в інтернет-просторі та керувати інформацією в різноманітних соціальних мережах. Програмні результати навчання: ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань ПР 14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов’язкових джерел інформації ПР 17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах ПР 19. Аналізувати світові та українські суспільно-політичні процеси та готувати міжнародні новини в медіа. ПР 22. Знати й використовувати у професійній медіадіяльності головні законодавчі норми, національні і міжнародні стандарти та етичні кодекси, мати теоретичні знання і професійні навички, необхідні для продовження навчання на вищих рівнях освіти. ПР 23. Усвідомити сучасну специфіку міжнародних медіа, професійно опанувати новітній інструментарій засобів масової комунікації для здійснення фахової діяльності журналіста-міжнародника в умовах інформаційної та відкритої війни, геополітичних і геостратегічних викликів та потреб забезпечення демократичного розвитку України.
Ключові слова	Міжнародна журналістика, види мас-медіа, міжнародна інформація, журналістські системи, теорія журналістики, теорія масової комунікації, моделі журналістики, жанри міжнародної журналістики, проблематика міжнародної журналістики
Формат курсу	Очний
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях: виступи з підготовленими відповідями у вигляді презентацій та практичних проєктів, доповнень виступів однокурсників.
Пререквізити	Навчальна дисципліна читається в першому семестрі. Для вивчення курсу студенти потребують базових знань, отриманих за курсом повної середньої освіти.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекція-обговорення, практичне, дискусія, групова робота, консультування, проблемно-пошукові диспути на основі реальних подій та ситуативного моделювання, презентації медіапроєктів.
Необхідне обладнання	Комп’ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

<p>кожного виду навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - усні відповіді, виступи, презентації, участь в обговореннях на практичних протязом семестру: максимальна кількість балів – 48, по 6 на одне практичне. - ІНДЗ (індивідуальне науково-дослідне завдання): 22 б. - Підсумковий груповий проєкт або тестування на платформі Гугл-форми: 30 б. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Відповідно до п.2.3 (передостанній абзац) Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень... (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf) передбачено, що, за рішенням кафедри, здобувачам вищої освіти можна присуджувати додаткові бали – за участь у позанавчальній науковій діяльності (конференції, наукові публікації, олімпіади, конкурси наукових студентських робіт тощо), в т. ч. за здобуті сертифікати.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт та презентацій.</p> <p>Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Студентські роботи повинні бути самостійними, оригінальними міні-дослідженнями чи міркуваннями.</p> <p>Приклади можливої академічної недоброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відсутність посилань на використані джерела; - фабрикування джерел; - списування; - втручання у тексти інших авторів; - привласнення згенерованих фрагментів штучним інтелектом (ШІ). <p>Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття (поважну причину). У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються усі бали, набрані упродовж семестру, за роботу на практичних заняттях, ІНДЗ та підсумковий груповий проєкт або тестування.</p> <p>При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Контрольні питання</p>	<p>ІНДЗ: Укладіть досье з метою характеристики жанрів і форм зарубіжної журналістики.</p> <p>Усне опитування, питання на тестування: Підберіть та охарактеризуйте приклади функціонування сучасних медійних систем. Підберіть та охарактеризуйте приклади домінування сучасних теорій масової інформації. Підберіть та охарактеризуйте приклади видів міжнародної журналістики і каналів комунікацій. Підберіть та охарактеризуйте приклади сучасних світових систем журналістики. Підберіть приклади однієї з проблем (на вибір) у закордонних медіа.</p> <p>Індивідуальні та групові проєкти: Підберіть та охарактеризуйте конкретний журналістський матеріал на основі осмислення теоретичних і методологічних засад. Підберіть та охарактеризуйте конкретний журналістський матеріал на основі використання сучасних методів збору інформації в закордонній журналістиці.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

«ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ»

Тиж. / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Лекції і теоретична частина					
1-й 1 год.	Вступ. Огляд предметно-фахового апарату, літератури, формулювання завдань курсу	Лекція	Базова – 3, 5 Допоміжна – 3, 9 Інформаційні ресурси – 1, 4	Ознайомитися з силабусом, списком літератури до курсу 2 год.	Тиждень
1-й 1 год. 2-й 2 год.	Історичні концепції свободи слова і сучасні теорії масової інформації. Генеza теорій і концепцій свободи слова (авторитарна, лібертарійська, тоталітарна системи журналістики, журналістика соціальної відповідальності). Сучасні теорії масової інформації	Лекція	Базова – 1 Допоміжна – 3 Інформаційні ресурси – 3, 5	За лекцією та першоджерелами опрацювати ідейно-теоретичні концепції свободи преси (абсолютної свободи, державного контролю, авторитарні, ліберальні, соціальні). Вивчити сучасні теорії масової інформації. Виявити особливості сучасних теорій МІ. Підготуватися до практичного заняття у формі семінару-диспуту. 2 год.	Два тижні
3-й 2 год.	Види міжнародної журналістики і канали комунікацій Пресова (газетно-журнальна) (газети, журнали, бюлетені, альманахи). Телевізійна (канали, програми, передачі, фільми, інше). Радіожурналістика (канали, програми, передачі, інше). Інтернет-журналістика (інтернет-видання, інтернет-версія видання, сайт-видання, інше). Громадянська журналістика (новий підвид інтернетної журналістики, де репортером може стати будь-хто, хто розміщує суспільно-важливу інформацію у своєму блозі, публічному відео- чи фотосервері, профілі в соціальних мережах). Агенційна (для інформаційних агентств). Фотожурналістика (таблоїди тощо). Кінематографічна (кіноканал, кінохроніка, кіножурнал, кінопрограма тощо). Канали комунікації.	Лекція	Базова – 2, 4, 6 Допоміжна – 3, 9 Інформаційні ресурси – 7	Вивчити види міжнародної журналістики і канали комунікації. 2 год.	Два тижні
4-й 2 год.	Моделі світової журналістики. Континентальна модель (європейська). «Острівна» (англо-саксонська та ін.). Скандинавська модель.	Лекція	Базова – 2, 3, 5 Допоміжна – 3, 6, 9, 10 Інформаційні ресурси – 1, 8	Вивчити домінуючі моделі світової журналістики. 2 год.	Два тижні
5-й 2 год.	Теоретичні і методологічні засади підготовки журналістських матеріалів. Функції журналістики. Структура та особливості підготовки інформаційних текстів. Структура та особливості підготовки аналітичних текстів. Структура та особливості підготовки художньо-публіцистичних текстів. Задум, ідея, мотив, джерела, факти, аргумент. Головні функції журналістики.	Лекція	Базова – 2, 4, 6 Допоміжна – 1, 2, 5, 9, 11 Інформаційні ресурси – 5, 6	Вивчити теоретичні і методологічні засади підготовки журналістських матеріалів. Вивчити функції журналістики. 2 год.	Два тижні
6-й 2 год.	Сучасні методи збору інформації в журналістиці. Аналіз документів. Інтерв'ю. Спостереження. Експеримент. Соціологічне дослідження.	Лекція	Базова – 2, 4, 7 Допоміжна – 2, 5, 11 Інформаційні ресурси – 2, 8	Вивчити сучасні методи журналістики. 2 год.	Два тижні
7-й 2 год.	Жанри і форми міжнародної журналістики. Інформаційні жанри і форми журналістики. Аналітичні жанри і форми журналістики. Візуалізація в нових медіа.	Лекція і дискусія	Базова – 4, 5, 6, 7 Допоміжна – 5, 9 Інформаційні ресурси – 5, 6	Вивчити жанри і форми міжнародної журналістики. 2 год.	Два тижні
8-й 2 год.	Проблематика світових ЗМІ. Геополітика і геостратегія. Економічні інтереси. Війни і протистояння. Проблеми екології. Культурні цінності.	Лекція, дискусія	Базова – 2, 4, 5, 7 Допоміжна – 2, 3, 6 Інформаційні ресурси – 2, 3	Вивчити проблематику світових ЗМІ. 2 год.	Два тижні

	Великий спорт				
Практичні заняття					
9-й 2 год.	Приклади функціонування сучасних медійних систем: авторитарні, тоталітарні, лібертарійські, соціальної відповідальності.	Практичне	Базова – 1, 3 Допоміжна – 3, 4 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте приклади функціонування сучасних медійних систем. 6 год.	Два тижні
10-й 2 год.	Приклади домінування сучасних теорій масової інформації.	Практичне	Базова – 3, 5 Допоміжна – 3, 4, 7, 8 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте приклади домінування сучасних теорій масової інформації. 5 год.	Два тижні
11-й 2 год.	Характеристика видів міжнародної журналістики і каналів комунікацій.	Практичне	Базова – 2, 4, 6 Допоміжна – 3, 7, 9, 10 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте приклади видів міжнародної журналістики і каналів комунікацій. 5 год.	Два тижні
12-й 2 год.	Характеристика сучасних світових систем (моделей) журналістики.	Практичне	Базова – 2, 3, 5 Допоміжна – 3, 4, 6, 9, 10 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте приклади сучасних світових систем журналістики. 5 год.	Два тижні
13-й 2 год.	Аналіз конкретного журналістського матеріалу на основі осмислення теоретичних і методологічних засад.	Практичне	Базова – 2, 4, 6 Допоміжна – 1, 2, 5, 9, 11 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте конкретний журналістський матеріал на основі осмислення теоретичних і методологічних засад. 6 год.	Два тижні
14-й 2 год.	Огляд сучасних методів збору інформації в закордонній журналістиці.	Практичне	Базова – 2, 4, 7 Допоміжна – 2, 5, 11 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть та охарактеризуйте конкретний журналістський матеріал на основі використання сучасних методів збору інформації в закордонній журналістиці. 5 год.	Два тижні
15-й 2 год.	Характеристика жанрів і форм зарубіжної журналістики.	Практичне	Базова – 4, 5, 6, 7 Допоміжна – 5, 9 Інформаційні ресурси – усі	Укладіть досє з метою характеристики жанрів і форм зарубіжної журналістики. 5 год.	Два тижні
16-й 2 год.	Визначення проблематики світових ЗМІ в контексті геополітичних стратегій і національних інтересів.	Практичне	Базова – 2, 4, 5, 7 Допоміжна – 2, 3, 6 Інформаційні ресурси – усі	Підберіть приклади однієї з проблем (на вибір) у закордонних медіа. 5 год.	Два тижні
Усього – 90 год., аудиторних: 32 год.: 16 лекц., 16 практ.				58 год. – самостійна робота	

Підготував проф. М. Г. Житарюк